

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

Տարեկան գինն է . . . 130 ռուբ.
Վեցամսեայ . . . 70 .
Եռամսեայ . . . 40 .
Մէկ ծանուցումը տողին 60 փարսէ :
Ստորագրութիւնները կանխիկ են :
Ստորագրութիւնները ամեն ամսոյն 1 թիւ
եւ 16 թիւ կը սկսին :

Ստորագրութեան համար
նոյնը ամեն մէկ թիւին համար 20
փարսէ :
Վարդապետներէն չունակ կամ որ
եւ ինչէ գրութիւն, խմբագրին պիտի
ուղղուի . եւ ամենից ծանուցում չտրուի
քը խրատին վրայ & :

Ե.Օ.Գ

Ս. Կալաճի հինգշաբթի Տեառն-Վարդապետ
առաջ ըլլալով, լրագրոյն հրատարակուի
թիւերը այսօր ընկելու պարտաւորեցանք :

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՎՈՍՏԱՆԻՆԻՍՏՈՒՅՈՒՆ 13 ՓԵՏՐՎԱՐ

Պարտաւորեալներն եկած փերջն լու
քերը կը ծանուցանեն, թէ Պարսից կա.
ռաւարտ թիւեր Պէնտեր Պոլ շարի առ.
նըվըլը պաշտօնական կերպով խմանալուն
պէս՝ հետեւեալ պատերազմի յայտարա.
րութիւնը հրատարակեց, որ նոյն օրը
Ստորագրութեան դուռը ահա թիւան բոլոր
պաշտօնատարներուն ու երեւելիներուն
եւ թիւհրանի մեծ միջին մէջ ալ ժո.
ղովդեան կարգադրեցաւ :

Հրապարակ յայտարարութեան պարտաւորեալներէն

«Մեր կրօնական պարտաւորութիւնն
«նորին շարժեալ եւ մեր խմանութեան
«առաջնորդեալ» նոյն իրական պարտք մը
«ճանչցած երկը միշտ մեր բարեկամական
«գաղափարութիւններուն հաստատում
«կենտրոն եւ անոնց պարտեալեան պայ.
«մանները ճշգրիտ պահել :

«Մեր ու Մեզից կառավարու.
«թիւան մէջ եղած գաղափարութիւնն
«բունն դէմ բուն մը չըլլինք : Բնի հակա.
«ռան, միշտ յարեցինք անոր բարեկա.
«մութիւնը, եւ մեր կառավարութիւնն
«հետ հաստատութեան մանկէն հին դաշ.
«նապարտութիւնները անդրեւել պահել
«ցինք :

«Բայց Մեզից առանց մէկ պատ.
«ճառի մը խորատեղ մեզն հետ ըրած
«գաղափարութիւնները :

«Իր պատերազմական նաւերը Քի.
«լիս-Պարս (Պարսիցի ծովածոցը)
«կոտորեցին . իր զօրքերը անտիկալ յար.
«ձողմանը մեր զինուոր ծովագետայ
«քաղաքը (Պէնտեր Պոլ շար) մասն :
«Եւստիս Եւրոպա մասի չըրաւ մեր
«Ս. Պոլսի խրկած արտաքին կարգի գեա.
«պանին (Ֆրանսի խմանին) խօսքերը որ
«ըրաւ յիշեալ կառավարութեան գեա.
«պանին (լորտ Ուստընի) հետ, եւ ոչ
«տիկանը կարեւոր բարեկամութեան ու խա.
«ղաղութեան յարաբերութիւնները հա.
«տատ պահելու նպատակաւ եղած խա.
«մանքներուն :

«Եւստիս վերադարձն ու արդարու.
«թիւան հակառակ դործեր ու սպառ.
«նալիքներ ըլլալէ ետեւ մեր կառավա.

«բութեան դէմ, Մեզից կառավարու.
«թիւան մեզն դէմ ունեցած առեւտ.
«թիւնն ու սկսած թշնամութիւնը նը.
«կառելով, կուզենք մեր պատիւն ու
«կրօնը անարատ պահել : Մեր բոլոր
«յայտը Եւստիսի վրայ դրած՝ ամեն
«միջոցներով դէմ պիտի գնենք :

«Իր քառանկէ, բնակիչք եւ կրօնա.
«կիցք, որ երկուք ապրինք ի վերայն
«չափ փորձերու առ էք ինծի ձեր ան.
«հատ իրութեանն ու քաջութեանը,
«ձեզ ամենքդ կը կանչեմ : Չեր ոտքը
«ամբողջ պիտի գնեք պատու ոչ ճառ.
«բուն մէջ, եւ ինչի պիտի օգնեք՝ արի.
«ութեանը եւ ուժով պաշտպանելու
«պատիւն ու արժանիքը, որ իմ վարույս
«կրօնն եղած են՝ ինչպէս իմ նախ.
«ննայս :

Պարսիցի ահա թիւան պաշտօնական
Մեզից- լրագրիւր իր փետր. 5 թուոյն
մէջ ծանուցադրեց մը հրատարակեց, որ
Մեզից Եւստիսի եւ Քիւրմանիայի մէջ
խորին աղիկցութիւն մը ըրաւ :

Եւստիս յայտնի է մեր արդոյ ընթեր.
յոցայ, որ գաղափար ահա թիւանց մէջ
խորիւր կը յուզի Քիւրմանիայի երկու
խմանութիւնները միացնելու կամ չմի.
ացնելու վրայ : Բ. Քիւրմանի եւ Եւստի.
սի կառավարութիւնները սկիզբէն ի վեր
դէմ էին միացնելու խորհրդին : Պարսից
Եւստիս Ոստիսի Քիւրմանի եւ Սարա.
նիս ալ միացնելու խորհրդը կը պաշտ.
պանէին : Եւստիս վրայ երկուք գեա.
պանութիւններ ըլլալէ ետեւ, Եւստից
եւ (լրագրայ խօսքին նայելով) Ոստից
կառավարութիւնները Բ. Քիւրմանի եւ Ե.
ստիցի կարծիքն ընդունեցին եւ փա.
ցնելու խորհրդը եւ ձգեցին :

Ստիսի Պարսիցի կառավարութիւ.
նը իր առջեւ մասնը վրայ հաստատու.
նեցաւ, եւ այս հաստատութիւնը փեր.
յիշեալ պաշտօնական ծանուցադրութե.
լոր աշխարհի յայտնեց : Հարկէ ըսել
թէ առանց մասնաւոր խնդրոյ մը լրայ
կարծեալ տարբերութիւններ ծառայ հա.
ւանք մը ունենալու փախ չըլլալ տալ.
այլ ինչպէս կերել ի, մեծագոյն մասին հա.
ւանութեանը փերջապէս պիտի լուծվի :
Ստիսի թէ, Պարսիցի կառավարութիւ.
նը ու զանազան ինքիւր կառավարութեան
թիւանց նեղ սահմանէն հանել եւ հա.
ւարակական փերջապէս թիւան ներքեւ
ձգել, որպէսզի երկու հակառակ կար.
ծիքներուն ամեն փառաքինը մէջ բերվի.
լով՝ խորունկ քննութեանց ու նորը
խորհրդածութեանց միջոցն անցնելն ու
կառարկեալ պարզելն ետեւ՝ վճար
արվի :

Եւստիսի յիշեալ ծանուցադրին
թիւանց մեզն թիւեր :

«Պարսից կառավարութիւնը Եւս.
տիցի կարծեալն մէջ առեւտ խորհուր.
դը իրեն շարժառիթ ունեցած է միշտ :
Մէկ կողմէն, զաղիկցութեան եւ միան.
դաւանի եւ քաղաքական ընդհանուր քաղա.
քական օրոյն համար Օսմանեան կայ.
սերութեան անհաւատ թիւնն ու հաստա.
տութիւնը ապահովեցնելու զանազան
միջոցներով նշանակալից հաստատութեան
հոգեւոր մէջն եղած է Ս. Ստիսի
անմիջական գերագոյն իշխանութեանը
կամ արտաքին թիւան ներքեւ գոր.
վող քրիստոնեայ ժողովոցոյ փերջին
լու աղոյնութիւնը անմեղ : Իր գաղա.
քականութեան եւ զինուոր ջանքերուն ա.
մենն յաջող արշիւններէն մէկը կը
համարի ձեռնադրեալ եղած ըլլալ Ս. Ստի.
սի թիւան բազմաթիւ ժողովոցոյ փերջին
բարձրանալուն՝ իրաւանց հաստատու.
թիւան եւ կրօնական ազատութեան օգու.
նէրն անոնց փառաքինել տալով :

«Պարսից կառավարութիւնը այս
ընթացքը զինուորապետ պատճառա.
բանելու յոժարութիւն ունէր, որ հա.
ժողոված էր թէ առաջ մարդկութեան
եւ քաղաքակրթութեան օգուտ հա.
ւարութիւն մը կրնար եւ միանգամայն
(Օսմանեան կառավարութեան լուսաւոր.
եալ եւ բարեկեց յոժարութիւններուն կը
նպաստէ :

«Օսմանեան կայսերական կառավա.
րութեան քրիստոնեայ ժողովոցոյ մէջ՝
Սերիֆիայի, Ստիսիայի եւ Ստիսի խա.
րի ժողովոյ բնիցը մասնաւոր կայու.
թիւան մը մէջ էին : Եւստից սեփական
սահմանաւորութիւններ ունենալով՝ հի.
ազատութիւններ ու արտօնութիւններ
կը փոխէին . ուստի անոնց համար ու.
րիշ բան չէր մնար ընկել, բայց մի.
այն նոր աղաւթութիւններուն հա.
տատ մնալը ապահովեցնել՝ Եւստից
կան իրաւանց երաշխաւորութեանը ներ.
քեւ գնելով, եւ ասից երկրին բարե.
կարգութեանն ու յառաջադիմ զար.
դացմանը նոր տարիքներ հաւել : Եւս.
տիսամար էր որ Փարիզի գեա.
ժողովը վճիկէ թէ Ստիսի խա.
տաւարի իշխանութիւնները երկու աղ.
գային ընդհանուր ժողով ընտրեն, որուն
յառաջի պաշտօնը ըլլայ այս գաւառնե.
րուն բազմաթիւ յայտնել եւ իրենց
կարծութեանը մէջ միջոցներ յայտնա.
բերեցաւ լուսաւորութիւնները նշառ.
կել :

«Եւստից հաստատութեան շտաբա.
թիւններուն առաջին կարգը անշուշտ կը
համարվի Ստիսի խա.
րի գաւառները մէկ կառավարութեաններ.
քեւ միջոցն է Պարսից կառավարու.
թիւնը՝ Փարիզի գեա.
ժողովին իրեն
մատուցած բնական առիթը ձեռք առ.

նելով՝ հաստատութեանը իր հաւանու.
թիւնը առաւ աղիկցութեան կարգաւորութեան
մը :

«Եւստից Ստիսիայի գեա.
պանութեան մէջ Պարսիցի երեւոյ.
թանք բարեկարգութեան, ինչպէս գաւառներուն
միանալը ամենին յատուկ կարգութեան
նքն էր Ստիսի խա.
րի ու Ստիսիայի
հարաւոր եղած ու մի ու հաստատու.
թիւնը տարւոյ, որպէս զի այս կողմէն
(Օսմանեան հոգեւոր անհաւատութեանը օգ.
տաւար առաւ աղիկցութեան) : Եւստից Ստի.
սի կառավարութիւնը սկիզբէն այս կա.
րիսը խնդրայն վրայ կը կարծիքը բացա.
յայտ կերպով խմայնեցէր : Եւստից կար.
ծիքը եղանակ չգաղափարեցաւ յայտնել, եւ
վ. ջին ժամանակներս Քիւրմանի իշխա.
նութեանց մէջ ընդ հանուր ժողովներ
գումարելու համար Ս. Պարսիցի մէջ ձեռք
առնելիք միջոցներուն վրայօր միւս
տարբեր կարծիք ունեցող կառավարու.
թիւանց հետ իր ըրած բնականութեան
նկիւնը՝ եւստից հաստատութեան իր այս
համար մէջ : Եւստից հոգեւոր ունեւոր
համար մէջ ալ ընդունել կըլլայ . որով
հետեւ զժողով կերպի իրեն, որ այս
խնդրոյն մէջ ամենին առեւտ ուղղապէս
չառնեցող ահա թիւնը խորին քննու.
թիւան որը զայնէ ջանքնայն, թէ Քա.
նութեան իշխանութեանց միւս օրութիւն
նը՝ որ իրեն համար գաւառնայն ապահով.
թիւան ու անհաւատութեանը գրաւական
մը եւ նոյն ժողովոցոյ համար բարգա.
ւաճութեան բնականութեանը մը պիտի
ըլլայ, Բ. Քիւրմանի հիմա նոյն դաւառնե.
րուն վրայ գործածած արտաքինական ի.
րաւանքը կառարկեալ համաձայն չըլ.
լալիք բան մը չունի :

Եւստից ծանուցադրին վրայ Մեզից
ու Եւստից լրագրիւրը գաւառնայն խոր.
հարգածութիւններ ընել սկսան, որոց
մէջն Մեզից-Եւստից լրագրիւրը գրածը կէս
պաշտօնական ըլլալուն համար՝ հետեւ.
եալ խորհրդածութեան թիւնները ընել կու.
տայի Պէնտերի լրագրիւրը լրագրին :

«Մեզից-Եւստից լրագրիւրը Ստիսի խա.
րի ու Ստիսիայի միանալուն վրայ
Մեզից-Եւստից ին հրատարակած ծանուցա.
րին պատասխան յոժարած մը հրատա.
րեց, որուն մէջ կը հաստատուէ թէ եր.
կա իշխանութիւններուն միութեանը առ.
աւայ Բ. Քիւրմանի համար թիւան չըլլալ
կառարկել, եւ թէ անհարկ գանձելն
պիտի իշխան մը, որ գնաւորան ահա.
թիւններն առանց զժողովութեան ըն.
դունին իրենց զլուս եւ պետ այս նոր
աւարութեան : Ստիսի յիշեալ անդի.
ական լրագրիւր անանկ կը ձեռնարկէ կար.
ծել, թէ Մեզից-Եւստից ին նորաւար
արապէս հաստատուէ թէ Պարսիցի կա.

